Urinaire calculi - Adaptatie van een Duodecim richtlijn

Haio: GYZELS Sara , KUL
Promotor: VERMANDERE Mieke , KUL
Praktijkopleider: Van Dijck Greet

Context: Urinaire calculi is een eeuwenoud gezondheidsprobleem waar de gemiddelde Belgische huisarts enkele keren per jaar mee geconfronteerd wordt. Over dit onderwerp is nog geen Belgische richtlijn voorhanden. Deze master-na-masterproef heeft als doel de Finse Duodecim richtlijn 'Urinary Calculi' te adapteren tot een gebruiksvriendelijke en wetenschappelijk correcte point-of-care richtlijn voor de Belgische eerstelijnsarts.

Onderzoeksvraag: Volgende onderzoeksvragen komen doorheen dit werk aan bod: Wat is de voorkeursmedicatie bij een acute nierkoliek? Welke laboratoriumanalyses dienen aangevraagd te worden bij het vermoeden van urinaire calculi? Wanneer dient de huisarts patiënten met urolithiasis te verwijzen? En zijn de geadapteerde aanbevelingen duidelijk en bruikbaar voor de eerstelijnsarts?

Methode: De adaptatie van de originele Duodecim richtlijn behelst een tweejarig proces aan de hand van het ADAPTE-framework. Gedurende het hele proces werd de handleiding van EBMPracticeNet gevolgd. Na een systematisch literatuuronderzoek werden de geselecteerde richtlijnen gewaardeerd op kwaliteit d.m.v. het AGREE II instrument, op courantheid en op samenhang. Tijdens de adaptatiefase werden uiteindelijk de richtlijnen van de European Association of Urology (EAU), American Urological Association (AUA) en het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG) gebruikt, alsook recente evidentie gevonden door een bijkomende zoekopdracht via de Cochrane databank en MEDLINE. Een daaropvolgende implementatiefase bevatte peer reviews bij drie seminariegroepen en een praktijk verbeterend project. Voor dit laatste werd in de eigen praktijk de kwaliteitscyclus doorlopen met vooreerst een registratie van de gegevens door een AUDIT, een kwaliteitsanalyse aan de hand van een visgraatmodel en het opstellen van een praktijkconsensus.

Resultaten: Er werd beslist tot een majeure adaptatie van de Duodecim richtlijn. De aanbevelingen over de voorkeursmedicatie bij een acute nierkoliek werden grondig gewijzigd wegens nieuwe evidentie en kregen een sterke GRADE code. Zowel de voorkeursanalgetica werden gewijzigd in het voordeel van NSAID's, alsook het standpunt over het toedienen van alfablokkers. Laboratoriumanalyses kunnen over het algemeen beperkt blijven bij de meeste steenvormers, al is hierover weinig evidentie. De aanbeveling over verwijzen vormt slechts een 'good practice point' maar tracht de alarmtekens te bundelen voor de huisarts. De deelnemers van de peer reviews vonden de meeste aanbevelingen toepasbaar in de praktijk, al dienden enkele praktische toelichtingen nog te worden bijgevoegd. In de praktijk werd een consensus bereikt over het beleid in verband met beeldvorming en verwijzen naar de tweede lijn, alsook een praktische tool beschikbaar gesteld voor de toekomst.

Conclusie: De oorspronkelijke Duodecim richtlijn werd grondig geadapteerd en op het einde van dit project werden aanbevelingen bekomen over voorkeursmedicatie, aanvragen van laboratoriumanalyses en verwijzen bij urolithiasis, die evidence-based en toepasbaar zijn in de Belgische zorgcontext. Gezien de vele publicaties van recente datum zullen herzieningen in de toekomst noodzakelijk zijn en nieuwe inzichten aanbrengen.